

Institucijski repozitoriji i interoperabilnost

Bojan Macan, viši knjižničar
Knjižnica Instituta Ruđer Bošković
bmacan@irb.hr

Što je interoperabilnost?

---

interoperabilnost je tehničko rješenje koje omogućuje integraciju repozitorija u otvorenom pristupu i ostvarenje ciljeva otvorenog pristupa!

http://backyardconfessions.files.wordpress.com/2010/06/sheep_version3.jpg?w=490&h=200&crop=1

Zašto interoperabilnost?

- ▶ veća vidljivost radova pohranjenih u OAR-ima
- ▶ povezivanje decentralizirane infrastrukture
- ▶ mogućnost razvoja novih usluga i servisa
- ▶ promocija znanstvenika/ustanove/države

Interoperabilnost...

- ▶ metapodaci
- ▶ korištenje kontroliranih rječnika
- ▶ pobiranje i razmjena metapodataka
- ▶ umrežavanje repozitorija
- ▶ jedinstvena indentifikacija autora
- ▶ trajni identifikatori
- ▶ statistike korištenja

METAPODACI

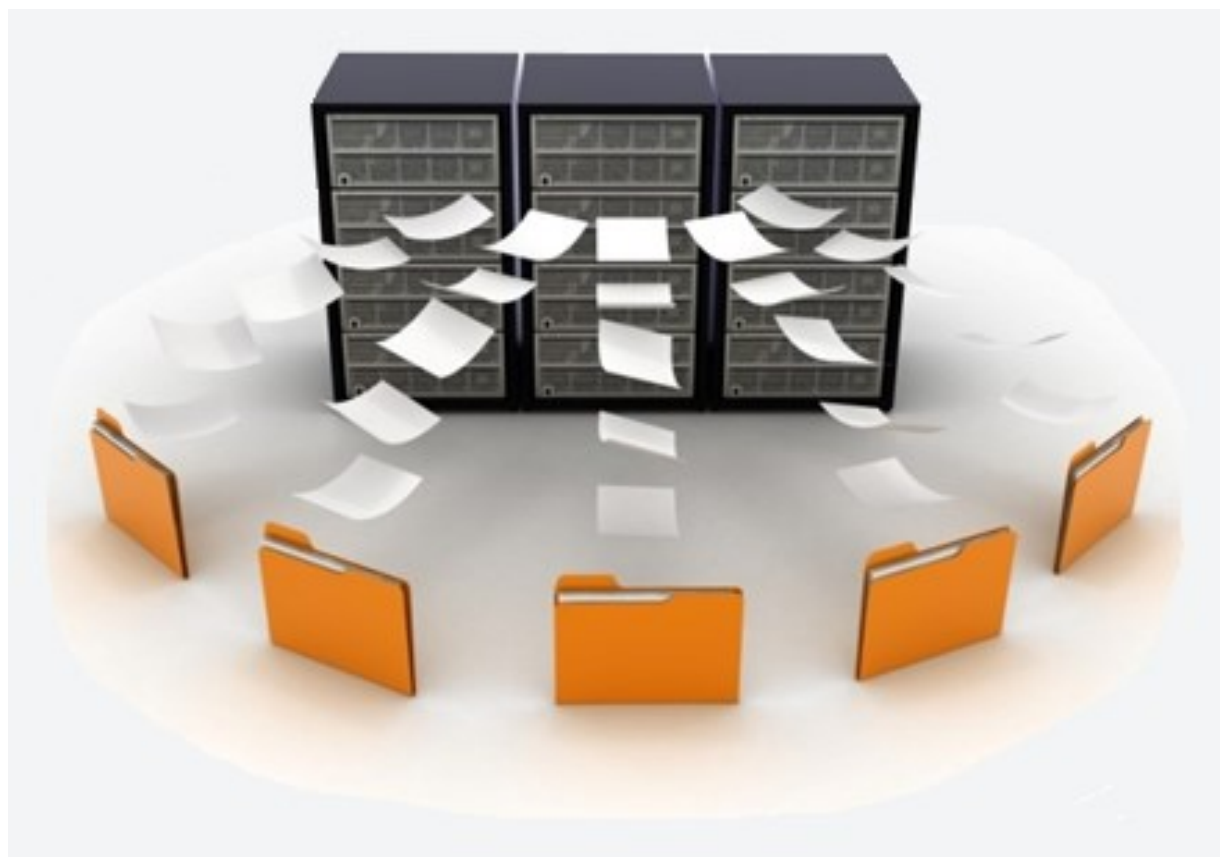

- ▶ važnost metapodataka
- ▶ različiti formati:
  - ▶ osnovni DC
  - ▶ MODS
  - ▶ MARC21
  - ▶ UNIMARC
  - ▶ lokalno definirani setovi metapodataka (CROSBI?)...
- ▶ čim bogatiji metapodaci, tim bolje!
- ▶ mapiranje

POBIRANJE I RAZMJENA METAPODATAKA

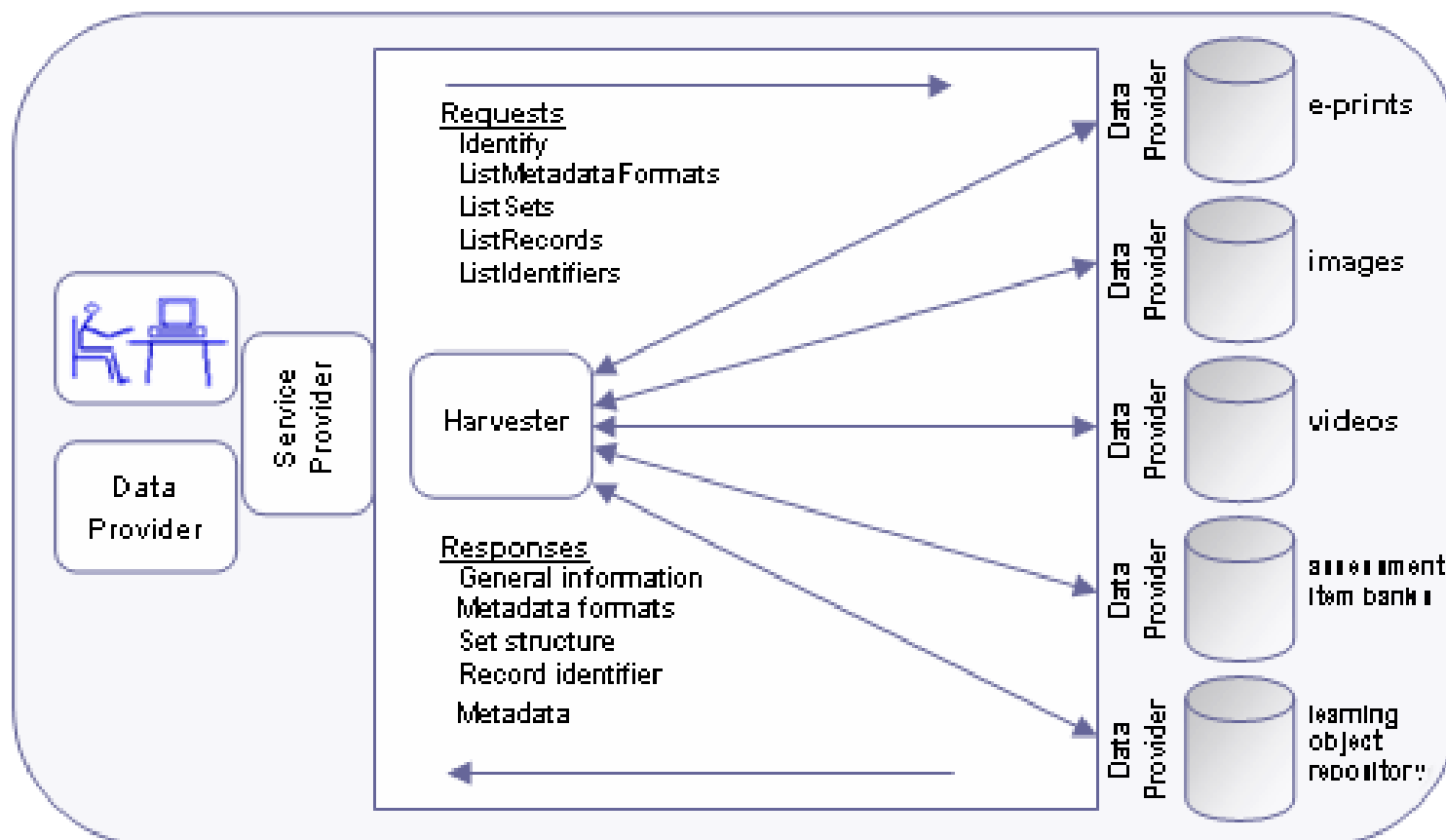

<http://www.empowhr.com/wp-content/uploads/2011/03/Data-Exchange1.png>

OAI-PMH

► Open Access Initiative – Protocol for Metadata Harvesting (OAI-PMH)

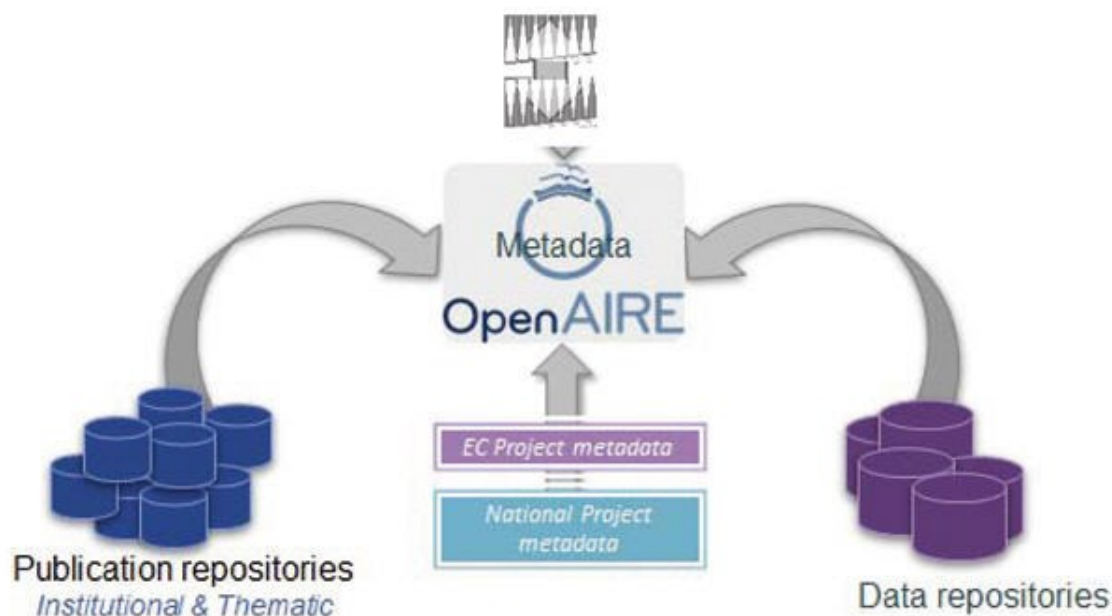
SWORD

- ▶ *Simple Web-Service Offering Repository Deposit*
- ▶ protokol koji olakšava arhiviranje zapisa iz udaljenih mrežni izvora u repozitorij ili neki drugi sustav
- ▶ prijenos samo metapodataka, ili metapodataka i digitalnih objekata
- ▶ implementiran u najkorištenija programska rješenja za uspostavu repozitorija – Dspace, Eprints, Fedoru, Invenio...

UMREŽAVANJE REPOZITORIJA

- ▶ DRIVER - Digital Repository Infrastructure Vision for European Research
- ▶ OpenAIRE – Open Access Infrastructure for Research in Europe

<http://liber.library.uu.nl/index.php/Iq/article/view/URN%3ANBN%3ANL%3AUI%3A10-1-113632/8386>

Smjernice

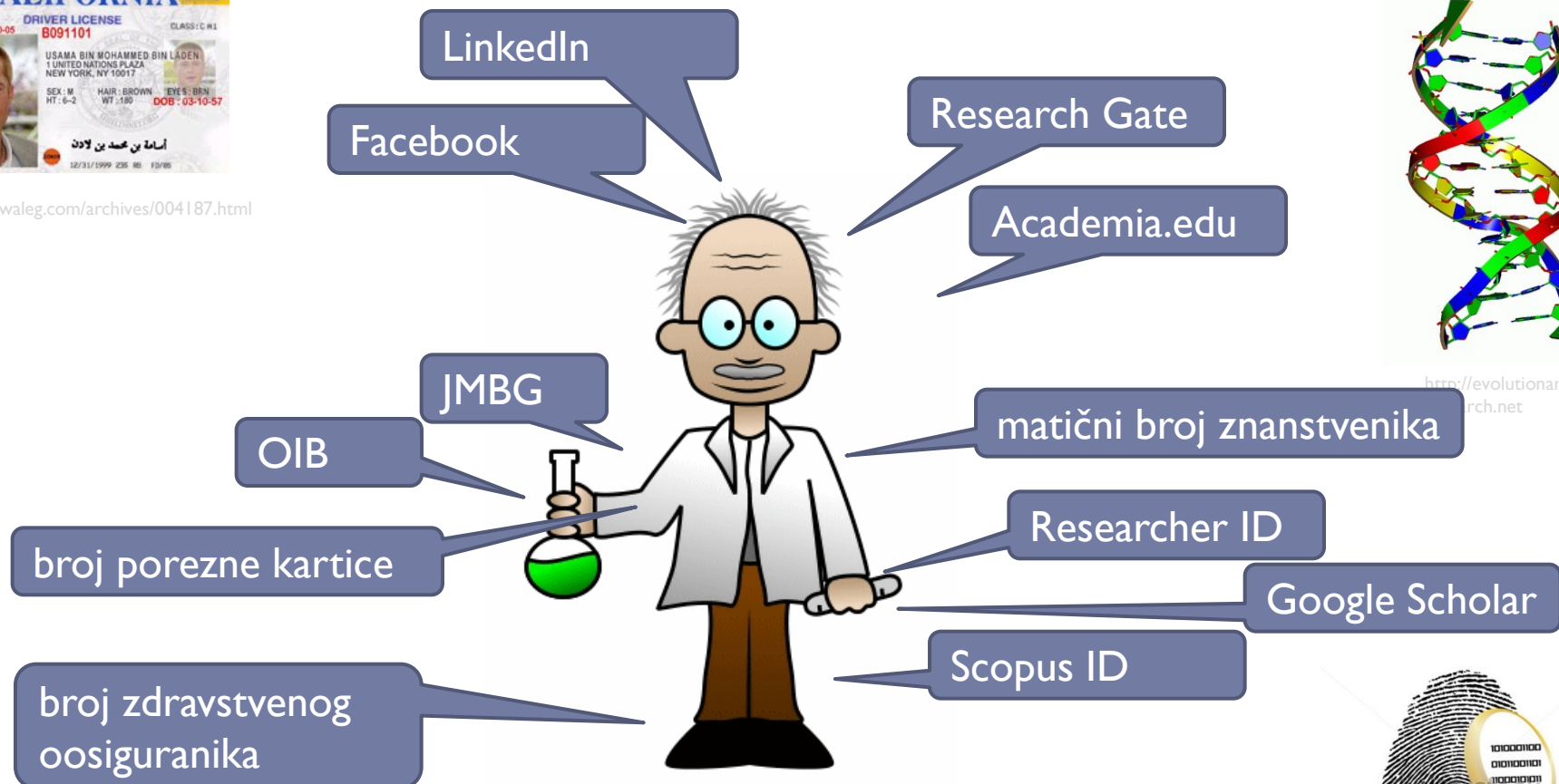

- ▶ OpenAIRE guidelines 3.0 (2013.)
  - ▶ za repozitorije literature
  - ▶ za menadžere repozitorija znanstvenoistraživačkih podataka
  - ▶ za CRIS menadžere (CERIF-XML)

JEDINSTVENA IDENTIFIKACIJA AUTORA

<http://www.waleg.com/archives/004187.html>

<http://evolutionary-research.net>

www.shutterstock.com - 116389363

<http://www.how-to-draw-funny-cartoons.com/cartoon-scientist.html>

JEDINSTVENA IDENTIFIKACIJA AUTORA

- ▶ Open Researcher & Contributor ID – ORCID
  - ▶ <http://orcid.org/>
  - ▶ centralni registar jedinstvenih identifikatora istraživača
- ▶ International Standard Name Identifier (ISNI)
  - ▶ pokriva mnogo šire područje od znanstvenog izdavaštva

TRAJNI IDENTIFIKATORI

- ▶ eng. *persistent identifiers*
- ▶ Handle System – infrastruktura koja omogućuje dodjeljivanje i razrješavanje trajnih identifikatora
  - ▶ DOI System
    - ▶ DataCite – dodjeljuje DOI i usput omogućava registraciju metapodataka uz kasniju mogućnost pretraživanja, harvestanja i sl.
- ▶ Uniform Resource Name (URN) i National Bibliography Number (NBN)
  - ▶ PersID – inicijativa koja nastoji izgraditi infrastrukturu za razrješavanje globalnog resolvera URN-a

STATISTIKE KORIŠTENJA

- ▶ altmetrija (eng. article level metrics – altmetrics)
- ▶ za potrebe promocije repozitorija
- ▶ razne inicijative:
  - ▶ KE Usage Statistics Guidelines
  - ▶ OA Statistik
  - ▶ ...

Budućnost...

- ▶ kreiranje raznih usluga i servisa na temelju mreže međusobno povezanih repozitorija dostupnih u otvorenom pristupu, kao što su, npr.:
  - ▶ olakšan pristup znanstvenim informacijama
  - ▶ alati za pronalaženje plagijarizma
  - ▶ novi metrički pokazatelji...

FULIR

- ▶ Repozitorij cjelovitih tekstova Instituta Ruđer Bošković (Full-text Institutional Repository of the Ruđer Bošković Institute)
- ▶ ideja o projektu 2006.
- ▶ početak projekta 2007. (paralelno s digitalizacijom dokumentarne građe)
- ▶ prvi cjeloviti tekstovi uneseni 2011.
- ▶ predstavljen javnosti 18. listopada 2012.

Primjer

- ▶ arxiv ID: 1111.5481
- ▶ pdf URL: <http://arxiv.org/pdf/1111.5481v1>

Pitanja?
